

Sygn. akt VII Ka 538/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **10 lipca 2018r**

Sąd Okręgowy w Częstochowie VII Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący **SSO Aneta Łatanik**

Sędziowie **SSO Adam Synakiewicz**

SR (del.) Marlena Kluk (spr.)

Protokolant Dorota Chrząstek

po rozpoznaniu w dniu **10 lipca 2018r**

sprawy

P. G. urodzonego dnia (...) **w B.**

syna A. i B.

oskarżonego o przestępstwa z art. 212 § 2 k. k.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku **Sądu Rejonowego w Częstochowie**

z dnia 26 lutego 2018r, sygn. akt III K 668/16

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, iż uniewinnia oskarżonego P. G. od popełnienia czynów opisanych w pkt 1 i 2 zaskarżonego wyroku;
2. zasądza od oskarżycieli prywatnych M. P. i J. Ż. na rzecz oskarżonego P. G. kwotę po 420 zł (czterysta dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów związanych z ustanowieniem obrońcy w postępowaniu odwoławczym;
3. wydatkami postępowania w sprawie obciąża oskarżycieli prywatnych M. P. i J. Ż. uznając je za uiszczone w całości.

Sygn. akt VII Ka 538/18.

UZASADNIENIE

P. G. został oskarżony o to, że:

I. w dniu 4 maja 2016 r. na stronie internetowej (...) (adres strony: (...)) w sposób umyślny i z góry powziętym zamiarem, z podaniem imienia i nazwiska, dokonał zniesławienia oskarżycielki prywatnej M. P. poprzez podanie w artykule zatytułowanym „kierowniczka MOPS zatrudniła swoją córkę?” nieprawdziwych i pomawiających informacji, jakoby oskarżycielka prywatna będąc kierowniczką Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w B. za publiczne pieniądze zatrudniła swoją córkę w kierowanej przez siebie instytucji co poniżyło oskarżycielkę prywatną w opinii publicznej oraz naraziło na utratę zaufania potrzebnego do zajmowanego stanowiska kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w B., tj. o czyn z art. 212 § 2 k.k.

II. w dniu 09 września 2016 r. na stronie (...) (adres strony: (...)) w sposób umyślny i z góry powziętym zamiarem, z podaniem imienia i nazwiska, dokonał zniesławienia oskarżyciela prywatnego J. Ż. poprzez podanie w artykule zatytułowanym „J. Ż. promuje się w (...) za pieniądze mieszkańców” nieprawdziwych i pomawiających informacji, jakoby oskarżyciel prywatny za pieniądze mieszkańców gminy (podatników) promował się w programie (...) realizowanym przez (...), co poniżyło oskarżyciela prywatnego w opinii publicznej oraz naraziło na utratę zaufania potrzebnego do pełnienia funkcji Wójta Gminy K., tj. o czyn z art. 212 § 2 k.k.

Wyrokiem z dnia 26 lutego 2018r Sąd Rejonowy w Częstochowie:

1. uznał oskarżonego P. G. za winnego tego, że w dniu 4 maja 2016 r. za pomocą środka masowego komunikowania - na stronie internetowej (...) (adres strony: (...)) w sposób umyślny i z góry powziętym zamiarem, z podaniem imienia i nazwiska, dokonał zniesławienia oskarżycielki prywatnej M. P. poprzez podanie w artykule zatytułowanym „ kierowniczką MOPS zatrudniła swoją córkę?” nieprawdziwych i pomawiających informacji, jakoby oskarżycielka prywatna będąc kierowniczką Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w B. za publiczne pieniądze zatrudniła swoją córkę w kierowanej przez siebie instytucji co poniżyło oskarżycielkę prywatną w opinii publicznej oraz naraziło na utratę zaufania potrzebnego do zajmowanego stanowiska kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w B. , tj. uznał go za winnego popełnienia czynu z art. 212 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 212 § 2 k.k. wymierzył oskarżonemu karę grzywny w wysokości 150 stawek dziennych, ustalając wysokość stawki na kwotę 10,00 złotych;

2. uznał oskarżonego P. G. za winnego tego, że w dniu 09 września 2016 r. za pomocą środka masowego komunikowania - na stronie internetowej (...) (...) (...) (...) w sposób umyślny i z góry powziętym zamiarem, z podaniem imienia i nazwiska, dokonał zniesławienia oskarżyciela prywatnego J. Ż. poprzez podanie w artykule zatytułowanym „ J. Ż. promuje się w (...) za pieniądze mieszkańców” nieprawdziwych i pomawiających informacji, jakoby oskarżyciel prywatny za pieniądze mieszkańców gminy (podatników) promował się w programie (...) realizowanym przez (...), co poniżyło oskarżyciela prywatnego w opinii publicznej oraz naraziło na utratę zaufania potrzebnego do pełnienia funkcji Wójta Gminy (...) tj. uznał go za winnego popełnienia czynu z art. 212 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 212 § 2 k.k. wymierzył oskarżonemu karę grzywny w wysokości 150 stawek dziennych, ustalając wysokość stawki na kwotę 10 złotych;

3. na podstawie art. 85 k.k., art. 86 § 1 i § 2 k.k. orzeczone wobec oskarżonego w pkt. 1 i 2 kary połączył i jako karę łączną wymierzył grzywnę w wysokości 200 stawek dziennych, ustalając wysokość stawki na kwotę 10,00 złotych;

4. na podstawie art. 212 § 3 k.k. orzekł wobec oskarżonego nawiązkę w wysokości po 1500,00 złotych na rzecz każdego z pokrzywdzonych, tzn. M. P. i J. Ż.;

5. na mocy art. 627 k.p.k. zasądził od oskarżonego na rzecz oskarżycieli prywatnych J. Ż. i M. P. wydatki postępowania w kwocie po 720,00 złotych oraz kwotę należnego podatku VAT z tytułu ustanowienia w sprawie pełnomocnika oraz kwoty po 300,00 złotych tytułem zwrotu uiszczonej przez oskarżycieli prywatnych opłaty z tytułu zryczałtowanych kosztów postępowania;

6. na podstawie art. 627 k.p.k i art. 2 ust. 1 ustawy o opłatach w sprawach karnych zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa opłatę w kwocie 200,00 złotych.

Apelację od tego wyroku złożył w całości na korzyść oskarżonego jego obrońca. W apelacji tej zarzucił na podstawie art. 427 § 1 k.p.k w zw. z art. 438 k.p.k wyrokowi temu - w zakresie czynu przypisanego oskarżonemu w pkt I zaskarżonego wyroku - zarzucił:

I. jego oparcie na podstawie błędnych ustaleń faktycznych mających zasadnicze znaczenie dla treści wydanego rozstrzygnięcia, poprzez przyjęcie wbrew regułom logicznego rozumowania, zasadom doświadczenia życiowego i w oderwaniu od materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, że treść artykułu z dnia 04.05.2016 r. zamieszczona przez oskarżonego będącego dziennikarzem na stronie (...) ((...) zgodnie z ustawą Prawo Prasowe stanowi dziennik zarejestrowany w rejestrze Dzienników i Czasopism prowadzonym przez Sąd Okręgowy w Częstochowie) zawiera

treści pomawiające oskarżycielkę prywatną, podczas gdy z treści tego artykułu wynika jedynie, że oskarżony wskazuje, iż zachodzi wątpliwość czy oskarżycielka nie zatrudniła swojej córki w MOPS w B. (na co wyraźnie wskazują zwroty „ponoć”, „podobno” użyte w treści artykułu) i zachodzi konieczność wyjaśnienia tej sprawy (co wyraźnie wynika z wielu pytań zadawanych przez oskarżonego w artykule i pytanie zawarte w tytule artykułu) celem ochrony interesu publicznego poprzez podnoszenie w artykule kwestii istotnych dla tego interesu, co powoduje, że stosowana przez oskarżonego konwencja językowa może być wyrazistsza i wzbudzać kontrowersje, a ewentualnie przedmiotowe działanie oskarżonego winno zostać zakwalifikowane jako dopuszczalna krytyka, której ramy przy działalności dziennikarskiej są szerzej określone, a oskarżycielka prywatna jako osoba pełniąca funkcję publiczną winna ją uwzględnić,

II. jego oparcie na podstawie błędnych ustaleń faktycznych mających zasadnicze znaczenie dla treści wydanego rozstrzygnięcia, poprzez dowolne, bezpodstawne i niezgodne z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym przyjęcie przez Sąd Rejonowy w Częstochowie, iż oskarżony dopuścił się zarzucanego mu czynu działając umyślnie, podczas gdy z treści artykułu, publikacji przez oskarżonego niezwłocznie sprostowania przesłanego przez oskarżycielkę prywatną i wyjaśnień oskarżonego, które w zasadzie zostały w całości pominięte przez Sąd orzekający - wynika, że oskarżony przed przygotowaniem i publikacją artykułu podjął czynności zmierzające do weryfikacji swoich twierdzeń (na co wskazuje chociażby treść samego artykułu odnosząca się do informacji uzyskanych od pracowników zatrudnionych w MOPS w B. - czego wadliwie nie ustalił Sąd Rejonowy w Częstochowie), oskarżony nie działał w celu poniżenia kogokolwiek w opinii publicznej (nie przedstawiono żadnych dowodów, co do istnienia jakiegokolwiek konfliktu osobistego pomiędzy oskarżonym, a oskarżycielką prywatną przed publikacją przedmiotowego artykułu przez oskarżonego) a nadto niezwłocznie po przesłaniu przez oskarżycielkę prywatną sprostowania do przedmiotowego artykułu opublikował je w całości bez jakiegokolwiek zmiany - a zatem materiał dowodowy zgromadzony w sprawie - zważywszy na okoliczność, że oskarżony w czasie przed opublikowaniem artykułu podjął czynności zmierzające do weryfikacji swoich informacji a w artykule kierował pytania do oskarżycielki prywatnej (nie twierdził) po czym niezwłocznie opublikował przesłane przez nią sprostowanie - wyklucza możliwość przyjęcia istnienia po jego stronie umyślności w popełnieniu zarzucanego mu czynu (która wymaga chociażby, aby oskarżony przewidywał możliwość popełnienia przestępstwa - strona intelektualna zamiaru - i godzenia się na popełnienie przestępstwa - strona woluntatywna zamiaru),

a ewentualnie,

III. rażąco obrazę przepisów postępowania - art. 6 k.p.k. w zw. z art. 366 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. w zw. z art. 170 § 1 i 3 k.p.k. a contrario - poprzez zaniechanie przez Sąd Rejonowy w Częstochowie wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy a to okoliczności związanych z możliwym potwierdzeniem zatrudnienia przez oskarżycielkę swojej córki w kierowanej przez nią jednostce organizacyjnej Gminy B. (MOPS) na skutek pominięcia przez Sąd bez merytorycznego rozpoznania wszystkich dziewięciu wniosków dowodowych oskarżonego złożonych w osobistym piśmie z dnia 15.03.2017 r. (k. 60) zmierzających do wykazania prawdziwości twierdzeń, jakich przedstawienie w artykule z dnia 04.05.2016 r. zarzuca się oskarżonemu w akcie oskarżenia (pomimo złożenia tych wniosków przez oskarżonego na czas - w piśmie procesowym we wstępnej fazie postępowania tj. ok. rok przed zakończeniem postępowania I - instancyjnego i pomimo przyłączenia się do wniosków dowodowych pełnomocnika oskarżycieli jak również wskazania przez Sąd, że wnioski te zostaną rozpoznane po odebraniu wyjaśnień od oskarżonego i przesłuchaniu oskarżycieli - protokół z dnia 16.03.2017 r.), co w konsekwencji wykluczyło po stronie oskarżonego w całości prawo do obrony - w zakresie wykazania wystąpienia kontratypu z art. 213 § 2 kk, jak również wykluczyło możliwość wykazania przez niego istnienia podstaw faktycznych do powzięcia wątpliwości, co do przyczyn i podstaw wykonywania przez córkę oskarżycielki czynności odpowiadających czynnościom pracowników MOPS - w tejże jednostce.

IV. rażąco obrazę przepisów postępowania - art. 6 k.p.k. w zw. z art. 366 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. w zw. z art. 170 § 1 k.p.k. - poprzez bezzasadne oddalenie przez Sąd Rejonowy w Częstochowie wniosków dowodowych sformułowanych przez obrońcę oskarżonego w odpowiedzi na akt oskarżenia z dnia 18.10.2016 r. i kolejnych sformułowanych na rozprawie, co w konsekwencji doprowadziło do niewyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, a to okoliczności związanych z możliwym potwierdzeniem zatrudnienia przez

oskarżycielkę swojej córki w kierowanej przez nią jednostce organizacyjnej Gminy B. (MOPS), jak również wykluczyło możliwość wykazania przez oskarżonego istnienia podstaw faktycznych do powzięcia wątpliwości, co do przyczyn i podstaw wykonywania przez córkę oskarżycielki czynności odpowiadających czynnościom pracowników MOPS - w tejże jednostce,

V. rażąco obrazę przepisów postępowania - art. 366 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. w zw. z art. 413 § 2 kpk - poprzez zaniechanie przez Sąd Rejonowy w Częstochowie wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy a to okoliczności związanych z miejscem popełnienia przez oskarżonego czynu zabronionego, co ma wpływ na ustalenie prawa właściwego do ocen zachowania oskarżonego - w przypadku popełnienia czynu poza granicami RP,

VI. rażąco niewspółmierność zastosowanych wobec oskarżonego kary grzywny i środka karnego nawiązki - albowiem wysokość orzeczonej kary grzywny (1500,00 zł.) i nawiązki (1500,00 zł.) jest w sposób jaskrawy, oczywisty nieadekwatna do dochodów uzyskiwanych przez oskarżonego i jego sytuacji majątkowo-rodzinnej - a nadto nie uwzględnia okoliczności zachowania oskarżonego po publikacji przedmiotowego artykułu - tj. niezwłocznego opublikowania sprostowania przesłanego przez oskarżycielkę prywatną - a oskarżony jako dziennikarz działał w celu ochrony interesu publicznego i nie był nigdy karany za przestępstwo.

Ponadto na podstawie art. 427 § 1 k.p.k. w zw. z art. 438 k.p.k. wyrokowi temu - w zakresie czynu przypisanego oskarżonemu w pkt II zaskarżonego wyroku - zarzucił:

I. jego oparcie na podstawie błędnych ustaleń faktycznych mających zasadnicze znaczenie dla treści wydanego rozstrzygnięcia, poprzez przyjęcie wbrew regułom logicznego rozumowania, zasadom doświadczenia życiowego i w oderwaniu od materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, że treść artykułu z dnia 09.09.2016 r. zamieszczona przez oskarżonego będącego dziennikarzem na stronie (...) { (...) zgodnie z ustawą Prawo Prasowe stanowi dziennik zarejestrowany w rejestrze Dzienników i Czasopism prowadzonym przez Sąd Okręgowy w Częstochowie) zawiera treści pomawiające oskarżyciela prywatnego, podczas gdy z treści tego artykułu wynika jedynie, że oskarżony wskazuje, iż zachodzi wątpliwość czy pieniądze (...) (podatników) są należycie i zasadnie wydatkowane na przedsięwzięcia typu audycja (...), które w ocenie oskarżonego (po obejrzeniu przez niego audycji) nie przynoszą korzyści gminom, lecz występującym w nich włodarzom poszczególnych gmin, w tym Wójtowi J. Ż., przy czym w treści zamieszczonego artykułu oskarżony wskazuje, iż chodzi o pieniądze z budżetu Gminy K., które pośrednio przecież pochodzą od mieszkańców (w aktach sprawy znajdują się umowa i faktury z tytułu realizacji emisji - z których przeprowadzenia dowodów odmówił Sąd Rejonowy w Częstochowie) i w jego ocenie na podstawie analizy nagrania wyżej wskazanej audycji (czego nie przeprowadził Sąd Rejonowy w Częstochowie) doszło nie do promocji Gminy K. lecz promocji Wójta J. Ż., co należy uznać za działanie celem ochrony interesu publicznego poprzez podnoszenie w artykule kwestii istotnych dla tego interesu, co powoduje, że stosowana przez oskarżonego konwencja językowa może być wyrazistsza i wzbudzać kontrowersje, a ewentualnie przedmiotowe działanie oskarżonego winno zostać zakwalifikowane jako dopuszczalna krytyka, której ramy przy działalności dziennikarskiej są szerzej zakreślone, a oskarżyciel prywatny, jako osoba pełniący funkcję publiczną winna ją uwzględniać,

II. jego oparcie na podstawie błędnych ustaleń faktycznych mających zasadnicze znaczenie dla treści wydanego rozstrzygnięcia, poprzez dowolne, bezpodstawne i niezgodne z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym przyjęcie przez Sąd Rejonowy w Częstochowie, iż oskarżony dopuścił się zarzuconego mu czynu działając w sposób umyślny i z góry powziętym zamiarem, celem pomówienia J. Ż., podczas gdy z treści artykułu i wyjaśnień oskarżonego, które w zasadzie zostały w całości pominięte przez Sąd orzekający - wynika, że oskarżony przed przygotowaniem i publikacją artykułu podjął czynności zmierzające do weryfikacji swoich twierdzeń (na co wskazuje chociażby treść samego artykułu odnosząca się do analizy przez oskarżonego obejrzonej audycji telewizyjnej oraz okoliczność wystąpienia w trybie dostępu do informacji publicznej celem uzyskania umowy zawartej przez (...) z Gminą K. wraz z fakturami rozliczeniowymi umowy - potwierdza to załączenie wskazanych dokumentów do odpowiedzi na akt oskarżenia) - a zatem oskarżony nie działał w celu poniżenia kogokolwiek w opinii publicznej (nie przedstawiono żadnych

dowodów, co do istnienia jakiegokolwiek konfliktu osobistego pomiędzy oskarżonym a oskarżycielem prywatnym przed publikacją przedmiotowego artykułu przez oskarżonego) lecz celem ochrony interesu publicznego,

a ewentualnie,

III. rażąco obrazę przepisów postępowania - art. 6 k.p.k. w zw. z art. 366 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. w zw. z art. 170 § 1 k.p.k. - poprzez bezzasadne oddalenie przez Sąd Rejonowy w Częstochowie wniosków dowodowych sformułowanych przez obrońcę oskarżonego w odpowiedzi na akt oskarżenia z dnia 18.10.2016 r. (dowody z umowy pomiędzy Gminą K. i (...) i faktur w jej rozliczeniu - dotyczących przedmiotowej audycji - oraz dowodu z opinii biegłego z zakresu medioznawstwa) i kolejnych sformułowanych na rozprawie (w tym dowodu z nagrań przedmiotowej audycji - który to wniosek zresztą został złożony już przez pełnomocnika oskarżyciela w akcie oskarżenia), co w konsekwencji doprowadziło do niewyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, a to okoliczności związanych ze sposobem autoprezentacji oskarżyciela prywatnego w trakcie przedmiotowej audycji, obrazu oskarżyciela prywatnego wynikającego z przedmiotowej audycji, odbioru społecznego oskarżyciela prywatnego na skutek publikacji przedmiotowej audycji, związanej z powyższym promocji oskarżyciela prywatnego na skutek emisji przedmiotowej audycji, co ostatecznie wykluczyło po stronie oskarżonego w całości prawo do obrony - w zakresie wykazania wystąpienia kontratypu z art. 213 § 2 k.k., jak również wykluczyło możliwość wykazania przez niego istnienia podstaw faktycznych do powzięcia wątpliwości, co do zasadności udziału Wójta J. Ż. w przedmiotowej audycji - albowiem Sąd Rejonowy w Częstochowie w całości odmówił oskarżonemu inicjatywy dowodowej - nie odtwarzając nawet przedmiotowej audycji celem powzięcia własnych ustaleń na jej temat (lub przekazania dalej audycji do opiniowania przez biegłego z zakresu medioznawstwa - celem uzyskania wiadomości specjalnych biegłego) ograniczył się do treści przekazywanych przez oskarżyciela prywatnego w trakcie jego zeznań, jak i treści zeznania świadka A. M. (co do deklarowanych celów audycji, która jako wykonawca audycji ma oczywisty interes, aby je podtrzymywać) - pominąwszy iż oskarżony w artykule nie kwestionował, iż oficjalnym, deklarowanym celem audycji było promowanie Gminy K. - lecz twierdził, że nie przynosi to oczekiwanego skutku dla Gminy K. lecz autopromocję Wójta K. (czego przecież nie można ocenić bez analizy przedmiotowej audycji),

IV. rażąco obrazę przepisów postępowania - art. 366 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. w zw. z art. 413 § 2 k.p.k. - poprzez zaniechanie przez Sąd Rejonowy w Częstochowie wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy a to okoliczności związanych z miejscem popełnienia przez oskarżonego czynu zabronionego, co ma wpływ na ustalenie prawa właściwego do oceny zachowania oskarżonego - w przypadku popełnienia czynu poza granicami RP,

V. rażąco niewspółmierność zastosowanych wobec oskarżonego kary grzywny i środka karnego nawiązki - albowiem wysokość orzeczonej kary grzywny (1500,00 zł.) i nawiązki (1500,00 zł.) jest w sposób jaskrawy, oczywisty nieadekwatna do dochodów uzyskiwanych przez oskarżonego i jego sytuacji majątkowo-rodzinnej a nadto nie uwzględnia, że oskarżony, jako dziennikarz, działał w celu ochrony interesu publicznego i nie był nigdy karany za przestępstwo.

W konkluzji obrońca wniosł:

- 1) zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego w całości od zarzuconych mu czynów, a ewentualnie,
- 2) uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie spraw do ponownego rozpoznania przez Sąd I - instancyjny,
- 3) w każdym przypadku zasądzenie od oskarżycieli prywatnych kosztów procesu na rzecz oskarżonego, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

Pełnomocnik oskarżycieli prywatnych złożył odpowiedź na apelację, w której wniosł o oddalenie apelacji w całości.

Apelacja obrońcy oskarżonego okazała się zasadna w części, w której jej autor domagał się zmiany wyroku i uniewinnienia oskarżonego od popełnienia czynów zarzuconych mu prywatnymi aktami oskarżenia. W sytuacji

wniesienia apelacji na korzyść oskarżonego, Sąd Odwoławczy nie jest związany granicami podniesionych w niej zarzutów, co oznacza, że w granicach zaskarżenia powinien skontrolować wyrok pod kątem wszystkich przyczyn odwoławczych określonych w art. 438 k.p.k. Ocena postępowania przed Sądem I instancji oraz ustaleń faktycznych dokonanych przez ten Sąd, w powiązaniu z treścią części zarzutów apelacji doprowadziła Sąd Odwoławczy do wniosku, iż wyrok w niniejszej sprawie wydany został z naruszeniem treści przepisu art. 212 § 2 k.k., a ze względu na kierunek apelacji oraz treść materiału dowodowego, wyrok ten musiał zostać zmieniony i oskarżonego należało uniewinnić od popełnienia zarzuconych mu czynów.

Zdaniem Sądu Okręgowego zasadne okazały się zarzuty I i II (odpowiednio w zakresie skargi dotyczącej oskarżycielki prywatnej M. P. oraz J. Ż.) apelacji obrońcy oskarżonego, doszło bowiem do błędnego przyjęcia przez Sąd I instancji, iż oskarżony swoim zachowaniem wyczerpał ustawowe znamiona występku z art. 212 § 2 k.k., a zatem, iż treści artykułów zamieszczonych na stronie internetowej (...) zawierają treści zniesławiające oskarżycieli prywatnych. Jednocześnie błędem ze strony Sądu Rejonowego było uznanie, że zamiarem i celem działania oskarżonego było poniżenie czy też narażenie oskarżycieli prywatnych na utratę zaufania niezbędnego do pełnienia funkcji publicznej, tj. kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej czy też Wójta Gminy K.

W tym miejscu konieczne staje się przypomnienie znamion ustawowych występku z art. 212 § 2 k.k., albowiem wadliwość orzeczenia Sądu Rejonowego ma swój początek właśnie w niewłaściwej analizie znamion ustawowych tego występku.

Czyn z art. 212 § 1 k.k., polega na tym, iż odpowiedzialności przewidzianej w tym przepisie podlega każdy, kto pomawia inną osobę o takie postępowanie lub właściwości, które mogą poniżyć ją w opinii publicznej lub narazić na utratę zaufania potrzebnego dla danego stanowiska, zawodu lub rodzaju działalności. W uproszczeniu, istota czynu karalnego sprowadza się do zachowania, przez które sprawca przypisuje innemu podmiotowi negatywnie oceniane właściwości lub postępowanie, co może doprowadzić do poniżenia tego ostatniego w opinii publicznej bądź też narazić na utratę zaufania potrzebnego dla danego stanowiska, zawodu lub rodzaju działalności. Ustalając w toku wykładni znaczenie normatywne znamienia typu czynu zabronionego w postaci czynności wykonawczej „pomawia” konieczne jest odwołanie się do funkcjonującego w społeczeństwie systemu ocen. W rozumieniu słownikowym, termin "pomawiać" oznacza "niesłusznie przypisać coś komuś, zarzucić coś, posądzić, oskarżyć o coś".

Pomówić inną osobę można o "postępowanie", które na gruncie art. 212 k.k., odnosi się do zachowania określonego podmiotu. Nie chodzi przy tym wyłącznie o zachowanie sprzeczne z prawem (nielegalne), lecz także na przykład naruszające pewne zasady etyczne (M. Kalitowski (w:) Kodeks karny..., s. 700).

Zniesławienie to zachowanie, które godzi w sławę określonej osoby, podmiotu, inaczej dobre imię i związane z tym domniemanie pozytywnych cech danej osoby. Zarzut, który zniesławia, zazwyczaj odnosi się do określonego zachowania, postępowania, które jest naganne, sprzeczne z powszechnie obowiązującymi zasadami współżycia społecznego. Co należy podkreślić, zgodnie z poglądami orzecznictwa, ustalenie czy doszło do realizacji znamion zniesławienia podlega ocenie obiektywnej, a subiektywne odczucia pokrzywdzonego nie mają w tym przypadku znaczenia.

Przestępstwo z art. 212 § 1 k.k. jest przestępstwem umyślnym i konieczne jest wykazanie oskarżonemu, że działał z zamiarem bezpośrednim lub ewentualnym jego dokonania.

Przenosząc te rozważania na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, iż zarówno w odniesieniu do artykułu z dnia 04 maja 2016r, jak też 09 września 2016r brak jest w zachowaniu oskarżonego znamion występku z art. 212 § 2 k.k. W żadnym z tych artykułów oskarżony nie formułuje oskarżeń pod adresem oskarżycieli prywatnych, a jedynie zadaje pytanie i formułuje pewne osądy, które nasuwają mu się po analizie struktury zatrudnienia w MOPS-ie oraz obejrzeniu programu „(...) Warto w tym miejscu podkreślić, iż oskarżony jest dziennikarzem i to właśnie dziennikarze mają za zadanie bacznie śledzić oraz kontrolować i oceniać postępowanie osób pełniących funkcje publiczne, tak jak ma to miejsce w niniejszej sprawie. Jest to, zdaniem Sądu Okręgowego, dobre prawo wynikające z funkcji obywatelskiego dziennikarstwa, które z kolei jest skupione i ukierunkowane na ochronę interesu publicznego,

a także na kontrolę osób pełniących funkcje publiczne. Jest to także związane z funkcją, jaką media publiczne pełnią w demokratycznym państwie, tj. funkcją polegającą na przekazywaniu informacji, które znajdują się w kręgu zainteresowania społecznego, a są związane z gospodarowaniem i wydawaniem publicznych pieniędzy. Kontrola tego, w jaki sposób urzędnik publiczny wydaje pieniądze publiczne wręcz powinna być przedmiotem zainteresowania oraz kontroli ze strony mediów publicznych. Zarówno M. P. jak i J. Ż. są urzędnikami samorządowymi, co do tego przecież nie ma żadnych wątpliwości, a zatem niejako wliczone mają w pełnienie swoich funkcji to, iż nieuchronnie narażają się na szczegółową kontrolę oraz ocenę swojego zachowania przez społeczeństwo oraz media, zwłaszcza jeżeli w kontekście ich działalności pojawiają się mniej lub bardziej zasadne wątpliwości, co do transparentności. Granice dopuszczalnej krytyki, co należy z całą stanowczością podkreślić, są w przypadku osób wykonujących taki zawód lub pełniących funkcje publiczne znacznie bardziej szerokie niż w przypadku osoby prywatnej i z tym oskarżyciele prywatni winni się liczyć, co nie oznacza oczywiście, iż zachowanie oskarżonego zyskuje aprobatę Sądu Okręgowego. Przeciwnie, oskarżony winien w przyszłości bardziej ważyć swoje sądy i słowa, których używa w publikacjach, nie mniej jednak zarówno tytuły jak i treści spornych artykułów nie stanowią pomówienia czy też zniesławienia, o którym mowa w art. 212 § 2 k.k. Oskarżyciele prywatni mogą dochodzić swoich roszczeń na drodze postępowania cywilnego w procesie o ochronę dóbr osobistych, prawo karne jednak, co do zasady, nie powinno wkraczać w sferę dziennikarskiej kontroli społecznej.

Treść artykułu dotyczącego oskarżycielki prywatnej M. P. to jest pytanie o kwestię ważną, interesującą społeczeństwo, mającą związek z dysponowaniem środkami publicznymi, nie jest to twierdzenie, treść artykułu także zawiera pytania, wątpliwości, głośne rozważania na temat tego, czy córka oskarżycielki prywatnej została zatrudniona w MOPS-ie. Świadczą o tym słowa: „ponoć”, „podobno”. Nie ma zatem żadnych stanowczych twierdzeń, a jedynie rozważania i pytanie, które miało doprowadzić do wyjaśnienia spornej kwestii. Kwestia ta została w toku postępowania przed Sądem Rejonowym wyjaśniona. Przesłuchana została w charakterze świadka córka oskarżycielki prywatnej K. P., która zaprzeczyła, aby była zatrudniona odpłatnie w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w B., jednocześnie na tę okoliczność załączone zostały do akt dokumenty potwierdzające, iż córka M. P. świadczyła usługi dla MOPS w B. na zasadzie wolontariatu (k. 87v-88, 13-14). W tym zatem zakresie Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń. Nie mniej jednak nie przełożyło się to równie prawidłową ocenę zachowania oskarżonego pod kątem znamion występku z art. 212§12kk.

W zakresie artykułu z dnia 09 września 2016r to wskazać należy, iż jego tytuł nie zawiera także treści zniesławiających oskarżyciela prywatnego. Słowo promować oznacza, zgodnie ze „Słownikiem języka polskiego”: czynić coś powszechnym, popularnym; upowszechniać, rozpowszechniać, popularyzować, propagować; zwiększać atrakcyjność czegoś przez reklamę lub obniżenie ceny; reklamować, lansować. W związku z tym nie można uznać, iż tym tytułem, jakim został zaopatrzone sporny artykuł oskarżony pomówił oskarżyciela prywatnego o jakiegokolwiek naganne zachowanie, postępowanie czy też o negatywne cechy charakteru, jednym słowem o takie cechy, które mogłyby lub naraziły go na utratę zaufania niezbędnego do wykonywania urzędu Wójta gminy K., ani nawet nie stworzył zagrożenia wystąpienia takiego skutku. Pewna ekspresja obu tych artykułów i opisu sytuacji w nich zawartym, czasami także ironia wynikająca z pewnych sformułowań mieści się, zdaniem Sądu Okręgowego, w granicach prawa, albowiem w sposób wyraźny, czasami przerysowany, zwraca uwagę na wąski problem, nie godząc jednocześnie w dobre imię czy cześć oskarżyciela prywatnych.

Program (...) był cykliczną audycją realizowaną przez (...) Oddział K.. Na mocy umowy z dnia 10 czerwca 2016r oraz aneksu do niej (k. 79-84) (...) Oddział K. zobowiązał się do wyprodukowania 4 odcinków audycji po 20 minut, których treścią był felieton dotyczący poszczególnych gmin, w tym także K.. W odcinkach dotyczących poszczególnych gmin występować mieli wóldarze tych gmin, mieszkańcy, osoby, które w różny sposób promują i reklamują daną gminę. Charakter i konwencję programu (...) potwierdził także w swoich zeznaniach świadek A. M., która pracuje w (...) Oddział K. (k. 88v-89). W związku z podpisaniem tej umowy wystawione zostały faktury na łączną kwotę 4059,00zł, zgodnie z ich treścią nabywcą usług była gmina K. (k. 35-40). J. Ż. występował w jednym z tych programów, jako wójt, reklamując i wyjaśniając zalety gminy K.. Treść artykułu z dnia 09 września 2016r zamieszczona przez oskarżonego nie jest prawdziwa, nie mniej jednak nie stanowi zniesławienia, ani pomówienia. Jest to, jak już wcześniej podkreślono,

rodzaj dziennikarstwa interwencyjnego, który jest wpisany w krajobraz demokratycznego państwa. Dziennikarz ma prawo pytać, domagać się odpowiedzi, mieć wątpliwości i wyrażać je publicznie w kwestiach, które dotyczą wydatków z pieniędzy podatników.

Szeroko kwestią oceny prawnej zachowań dziennikarzy oraz wolności słowa w tym zakresie zajmuje się orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, które ma związek z interpretacją oraz obowiązywaniem art. 10 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka oraz orzecznictwo sądów polskich. „ Swoboda wypowiedzi stanowi jeden z podstawowych fundamentów demokratycznego społeczeństwa i jeden z podstawowych warunków jego rozwoju oraz samorealizacji osób. Z zastrzeżeniem ustępu drugiego art. 10 wolność wypowiedzi znajduje zastosowanie nie tylko do "informacji" i "poglądów", które są dobrze przyjmowane lub postrzegane jako nieszkodliwe lub obojętne, lecz także do tych wypowiedzi, które są obraźliwe, szokują lub przeszkadzają. Takie są wymogi pluralizmu, tolerancji i otwartości, bez których nie ma "społeczeństwa demokratycznego" Jak wskazuje art. 10 Konwencji, wolność ta podlega wyjątkom, które jednakże muszą być interpretowane wąsko, a potrzeba zastosowania jakichkolwiek ograniczeń musi zostać przekonująco wykazana”. (tak Wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 4 lipca 2017 r. 10947/11). Inne orzeczenie, tym razem Sądu Najwyższego, z dnia z dnia 14 marca 2017 r. III KK 359/16 wskazuje, iż: „ Obok kontratypu ustawowego przewidzianego w art. 213 k.k. w państwie prawa istnieją także kontratypy pozaustawowe, w tym kontratyp w postaci realizacji prawa krytyki. (...) Nie stanowią zniesławienia różnego rodzaju wypowiedzi dokonywane w ramach przysługujących jednostce uprawnień, (...) jeżeli zamiarem składającego nie było naruszenie godności osobistej lub dobrego imienia, a ponadto, gdy nie przekroczył on granic rzeczywistej potrzeby.”

Sąd Okręgowy, że względu na zasadność części zarzutów apelacji obrońcy oskarżonego, nie analizował treści pozostałych zarzutów oraz ich wpływu na zaskarżonego rozstrzygnięcie, albowiem nie było to konieczne dla wydania orzeczenia reformatoryjnego. Zasadny jest zarzut dotyczący pominięcia przez Sąd Rejonowy wniosków dowodowych złożonych przez oskarżonego (k. 60-61), stanowi to naruszenie prawa procesowego, tj. treści art. 170kpk, albowiem Sąd ma obowiązek odnieść się do złożonych wniosków dowodowych. Nie mniej jednak naruszenie to nie miało wpływu na treść wyroku, albowiem przeprowadzenie wskazanych we wniosku oskarżonego dowodów nie pozwoliłoby na dokonanie ustaleń innych, niż uczynił to Sąd Odwoławczy.

Z tych względów Sąd Okręgowy uniewinnił oskarżonego od popełnienia zarzuconych mu czynów i zasądził koszty związane z ustanowieniem obrońcy z wyboru za obie instancje uznając, iż ewentualne błędy procesowe Sadu Rejonowego, które zasadnie wskazał obrońca nie mogły skutkować wydaniem orzeczenia o charakterze kasatoryjnym.

Podstawą wyroku Sądu Okręgowego jest treść art. 437 § 2 zd. 1 k.p.k. , a o kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 633 k.p.k., art. 634 k.p.k., art. 632 pkt 1 k.p.k.